

İhracat ikliminde son 5 yılın en güçlü iyileşmesi

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, hazıranda 58.5'e yükseldi. Endeks, Türk imalat sektörü ihracatçılarının talep ikliminde belirgin iyileşmenin sürdüğünü ortaya koyarken, aynı zamanda Haziran 2006'dan beri en güçlü iyileşmeye işaret etti.

1 milyon iş hazır,
çalışmak isteyen
var mı?

Sedat **YILMAZ** 5'te

Sedat YILMAZ

sedat.yilmaz@analizgazetesi.com.tr

1 milyon iş hazır, çalışmak isteyen var mı?

İTHALAT ve güçlü maliyetlerindeki artışlara rağmen ihracat ikliminde iyileşmeler sürüyor. Söz konusu trend, büyüme ve istihdamla olumlu yansıyor. Zira giderek artan "açık iş sayısı" gerçekleştirmelerin şahidi. İşsizliğe bu yönde kafa yorulursa önemli meseleler alınır, diye düşünüyorum.

İyileşmeleri biraz açalım... **İhracat Satış Gözetimi (SGO)** açıkladığı Türkiye İmalat Sektörü İhracat İlimi Endeksi'nin Haziran ayına ait değeri 58.5. Açılışın 2002 yılından bu yana 59 olarak 2006'da ölçülen birimden sonra en iyi endeks.

Türkiye'de ve ihracat pazarlarında pandemik kısıtlamaların gevşetilmesi ve asılamanın yaygınlaşmasıyla üretim ve talebin kama kazanması güçlü iyileşmeleri beraberinde getirdi. Fakat diğer yanda Güney Amerika ve Asya'nın salgında hâlâ zorlandığını ve bu duruma Türkiye'yi de beslediğini belirtelim.

Makroımız. Türkiye İmalat Sektörü İhracat İlimi Endeksi, ulusal PMI analizlerindeki PMI üretim endekslerinin bir araya getirilerek ağırlıklandırılmasıyla hesaplanıyor. Ağırbaşlıca, ihracat pazarlarının Türk İmalat sektörü ihracatından aldıkları paylara ilişkin istatistikler kullanılarak oluşturuluyor ve elde edilen değer şayet eşik 50'nin üzerindeyse iyimser oluyor.

Mamullük, ihrace döndük yeni yılın 3'üncü çeyreğine ait ihracat ve ithalat beldenti anketi de üretim ve istihdam açısından olumlu sinyaller verdiği gözleniyor. Endeksi yapan Ticaret Bakanlığı... Söz konusu dönemi için ihracat beldenti endeksi bir önceki çeyreğe göre 4,4 puan azalarak 127,6'ya düştü. Geçen yılın aynı döneminde 83,5 olan endeksin bir yıl içinde 44,1 puan artışı hatırlatılm.

Gelecek 3 aya dair ihracat beldenti, sipariş beldenti ile hâlen kaygılı ihracat siparişlere yönelik değerlendirmeler endeksin düşeceğini gösteriyor ama değer 100'ler içinde mäsnet alanda. Yine geçen son 3 aylık ihracat sipariş seviyesi endeksi artış yönünde etidilemeye devam ediyor.

İthalat beldenti anketi endeksi ise 2,9 puan yükselerek 114,5 oldu. Endeks geçen yılın aynı döneminde 82,3 seviyesindeydi.

Gelecek 3 aya yönelik ithalat beldenti, şu andaki kaygılı ithalat sipariş seviyesi ve son 3 aya ilişkin ithalat sipariş düzeyi endeksin artacağını gösterirken ithalat birim fiyat beldentisine dair değerlendirmeler azalış yönünde yoğunlaşıyor.

Enflasyonun önemli etidileyicilerinden ithalatta yeni düzenlemelerin yapılması gerektiririne inanılmaktadır. Tüketime yönelik ithalattan kesilmesi, üretime yönelik ithalatta teşviklerin sürmesi gereğini her zaman yazmışsındır.

Ancak son uygulamaya geçmeden can sismiyor... Makine ihracatında önemli bir seviye kazanan Türkiye'de sektöre dair gülmek müshyetirinin kalması hoş olmamıştır. Bu alanda yatırım yapacakların iş tahı kalmıştır. Türkiye'nin rekabet gücünü zayıflatacak gülmek müshyetirinin kaldırılmasıyla yatırımcıya sarılı "Yatırım yapma!" dendiği gibi bu yıl gerçekleştirilmesi muhtemel 2 milyar dolarlık yatırım önüne taş konmuştur.

Tekim Tezgaahları **Sarımsıkı** ve İş İnanları Demaj (İAD) Başkanı Fatih Varlık'in de dediği üzere, Türkiye'de makine ticaretinin yama leasing firmalarıyla yapıyor. Yatırımları büyük kısmı döviz endeksi. Dolayısıyla gülmek vergisinin destek kapsamından çıkarılması sektörün negatif etidileyeceğini gösteriyor.

Açıkçası son dönemde istihdam verdiği katkıyla göre dolduran İmalat **sektöründe** yeni iş alanlarının açılması ve açık iş pozisyonlarının artmasına fırsat verilmesiyle ilgili tahminleri yapmaktır zor olmasa gerek.

Yatırım, üretim ve büyüme demek... Ardından istihdam yani işsizliğe çare demek.

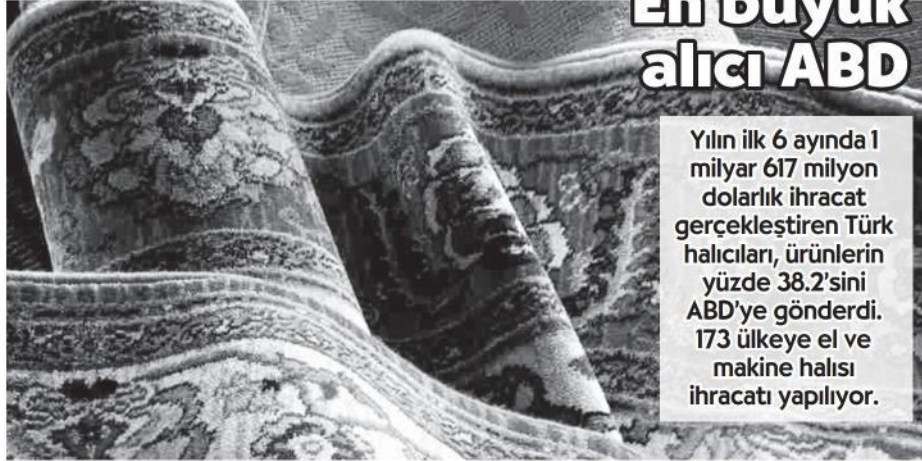
İş-Kur Haziran aya bitiminde istihdamdaki başlangıç ve özelliğe "açık iş pozisyonu" nun artışına dair bilgileri paylaştı.

İş-Kur tarafından son 6 ay içinde işe yerleştirme ve işe yerleştirilmeye aralık ederek 493 bin kişi yeni işe başladı. Böylece kaygılı işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,7 azaldı.

İş-Kur Haziran da kaygılı işsiz sayısının yüzde 2 artışla 2,9 milyon kişi olduğunu açıkladığı zamanında "açık iş sayısı" nun aylık yüzde 51,6 artışla 179 bin 298'e ulaştığını haber verdi. Kurumun kaygılanına göre 2021 yıl ilk 6 ayında "açık iş sayısı" yüzde 3,2 artışla toplamda 775 bin 473'e yükseldi.

Sektörler itibarıyla en fazla "açık iş" 367 bin ile İmalat **sektöründe**. Özel sektör hararetle, satış danışmanı, koordinasyon işçisi ve en önemlisi bilgisayar kurumsal hava basım sistemleri için reaktörlerine suya stok tanklarından ham maddeyi transfer etme bilgi ve becerisine sahip proses işçisi arıyor.

Dolayısıyla hâlen işçi bekleyen İş-Kur bünyesinde 1 milyona yakın "açık iş pozisyonu" bulunmaktadır. İş seyyan, beklene güvenen ve çalışmak isteyenler varsa müracaat etsin, diyorum.

En büyük alıcı ABD

Yılın ilk 6 ayında 1 milyar 617 milyon dolarlık ihracat gerçekleştiren Türk halıcuları, ürünlerin yüzde 38.2'sini ABD'ye gönderdi. 173 ülkeye el ve makine halısı ihracatı yapılıyor.

'İhracat iklimi' düzeliyor

Türkiye'deki imalat **sanayisinin** ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Haziran 2021 dönemi sonuçları dün açıklandı. Yapılan açıklamaya göre geçen mayısta 58.4 olan **İSO** İhracat İklimi Endeksi haziran ayında 58.5 puana yükselerek Türk imalat sektörü ihracatçılarının talep ikliminde belirgin iyileşmenin sürdüğünü ortaya koydu.

Asya'da sorun var

Söz konusu verinin aynı zamanda Haziran 2006'dan beri en güçlü iyileşmeye işaret ettiği de vurgulandı. IHS Mar-

kit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, sonuçları şöyle yorumladı:

"Haziranda Covid-19 kısıtlamalarının gevşetilmesine bağlı olarak, Türk imalatçılarının Avrupa'daki ana ihracat pazarlarında ve ABD'de talep artmaya devam etti. Bu eğilimin önümüzdeki aylarda firmaların yeni iş hacmini desteklemesi bekleniyor. Öte yandan Covid-19 salgını, başta Asya olmak üzere dünyanın bazı bölgelerinde talep iklimini olumsuz etkilemeye devam etti. Bu durum, Türk ihracatçılarını doğrudan fazla etkilemese de salgının ekonomik toparlanmayı sekteye uğratma gücüne halen sahip olduğunu gösteriyor."

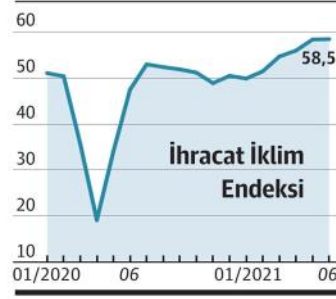
● **Ekonomi Servisi**

HAZİRANDA 58,5'E YÜKSELDİ

İhracat iklimi güçlü

İSO İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi haziranda 58,5'e yükseldi. Dış talep ikliminde iyileşmenin sürdüğüne işaret eden veri, Haziran 2006'dan beri en yüksek seviyesini gördü. Ticaret Bakanlığı'nın üçüncü çeyreğe ilişkin İhracat Beklenti Endeksi ise, bir önceki çeyreğe göre 4,4 puan azalarak 127,6'ya geriledi. /04

ISO: 2006'DAN BU YANA EN YÜKSEK SEVİYEDE

İhracat iklimi endeksi 58,5'e yükseldi

İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, haziranda 58,5'e çıktı. Endeks, Türk imalat sektörü ihracatçılarının talep ikliminde belirgin iyileşmenin sürdüğünü ortaya koyarken, Haziran 2006'dan beri en güçlü iyileşmeye işaret etti.

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Haziran 2021 dönemi sonuçları açıklandı. Endekste eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor. Mayısta 58,4 olan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi haziranda 58,5'e yükselerek, Türk imalat sektörü ihracatçılarının talep ikliminde belirgin iyileşmenin sürdüğünü ortaya koydu. Söz konusu veri aynı zamanda Haziran 2006'dan beri en güçlü iyileşmeye işaret etti.

Haziranda Avrupa genelinde ekonomik aktivite güçlü artış sergiledi. Türk imalatçıların

en büyük ihracat pazarı Almanya'nın üretiminde 10 yılı aşkın dönemin en hızlı artışı gerçekleşti. İtalya'da son 41 ayın, Fransa'da son 11 ayın en yüksek büyüme temposuna ulaşıldı. Birleşik Krallık'ta ekonomik faaliyetlerin genişleme hızı güçlü seyrini korurken, ABD'de büyüme hızı da anket geçmişinin en yüksek düzeyleri arasında yer aldı. COVID-19 vakalarındaki artış, Asya'nın bazı bölgelerinde ise talebi olumsuz etkiledi.

Orta Doğu'daki talep eğilimleri haziranda genel olarak olumluydu. Suudi Arabistan'da petrol dışı ekonomik aktivitede keskin artış devam ederken Birleşik Arap Emirlikleri de güçlü büyü-

yümeği sürdürdü. Mısır'da üretim son yedi ayda ilk kez artış kaydetti. Katar'da ise geçen yılın ağustos ayından beri en güçlü büyüme gerçekleşti. Takip edilen Orta Doğu ülkeleri arasında sadece Lübnan'ın ekonomik aktivitesi düşüş gösterdi, ancak bu ülkede de daralma görece ılımlı seyretti.

En hızlı daralma Uganda ve Malezya'da

Haziran ayında bazı ülkelerde COVID-19 vaka sayılarındaki artışın hızlanması sonucu üretim hacimleri olumsuz etkilendi. Ancak bu durum ağırlıklı olarak Türk imalat ihracatının görece küçük bölümünü oluşturan pazarlar için geçerliydi. En hızlı daralma gösteren iki ülke Uganda ve Malezya oldu. COVID-19'un yol açtığı aksamlara bağlı olarak, Hindistan, Japonya ve Vietnam'ın dahil olduğu diğer birçok Asya ekonomisinde ekonomik aktivite zayıfladı. Çin'de ise üretim artışı ikinci çeyreğin sonunda devam etti, ancak ılımlı seyreden büyüme, on dört aydır devam eden genişleme sürecinin en düşük hızında kaydedildi.

İhracatta iyileşme

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi**, haziranda 58.5'e yükseldi

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen iklim endeksi haziranda sınırlı da olsa yükselişini sürdürdü.

İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin haziran 2021 dönemi sonuçları açıklandı.

Mayısta 58.4 olan **İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi** haziranda 58.5'e yükselerek talep koşullarında kısmi bir iyileşmeye işaret etti.

Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

(EKONOMİ SERVİSİ)

İhracat kendine geldi

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin** Haziran 2021 dönemi sonuçları açıklandı. Endekste eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor. Mayıs'ta 58.4 olan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi Haziran'da 58.5'e yükselerek, Türk imalat sektörü ihracatçılarının talep ikliminde belirgin iyileşmenin sürdüğünü ortaya koydu. Söz konusu veri aynı zamanda Haziran 2006'dan beri en güçlü iyileşmeye işaret etti. İkinci çeyrek sonunda Avrupa genelinde ekonomik aktivite güçlü artış sergiledi. Türk imalatçılarının en büyük ihracat pazarı olan Almanya'nın üretiminde 10 yılı aşkın dönemin en hızlı artışı gerçekleşti. Euro Bölgesi'nin diğer pazarlarına bakıldığında, İtalya'da son 41 ayın, Fransa'da son 11 ayın en yüksek büyüme temposuna ulaşıldı. Birleşik Krallık'ta ekonomik faaliyetlerin genişleme hızı Haziran'da güçlü seyrini korudu ve Mayıs ayında rekor düzeyin çok hafif altında gerçekleşti. **EKONOMİ SERVİSİ**

İmalatta 15 yılın en güçlü iyileşmesi

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **Istanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, haziranda 58,5'e yükseldi. Endeks, Türk imalat sektörü ihracatçılarının talep

ikliminde belirgin iyileşmenin sürdüğünü ortaya koyarken, aynı zamanda Haziran 2006'dan beri en güçlü iyileşmeye işaret etti.

AVRUPA'DA CANLILIK

Haziranda Avrupa genelinde ekonomik aktivite

de güçlendi. Türk imalatçıların en büyük ihracat pazarı Almanya'nın üretiminde 10 yılı aşkın dönemde en hızlı artışı gerçekleşti. İtalya'da son 41 ayın, Fransa'da son 11 ayın en yüksek büyüme temposuna ulaşıldı. İngiltere'de

ekonomik faaliyetlerin genişleme hızı güçlü seyrini korurken, ABD'de büyüme hızı en yüksek seviyede yer aldı. Kovid-19, Asya'nın bazı bölgelerinde talebi olumsuz etkilerken, Orta Doğu'da talep olumlu seyretti.

YENİ İŞ HACMI DEMEK

■ **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İhracat İklimi Endeksi hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Haziranda Covid-19 kısıtlamalarının gevşetilmesine bağlı olarak, Türk imalatçıların Avrupa'daki ana ihracat pazarlarında ve ABD'de talep artmaya devam etti. Bu eğilimin önümüzdeki aylarda firmaların yeni iş hacmini desteklemesi bekleniyor" değerlendirmesinde bulundu.

52 / Z RAPORU

**KA-
PAK**

Sanayide gelecek yeşil dönüşümde

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK DIŞ TİCARET BÖLGESİ OLAN AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ÇEVRE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ALANINDA EN ÖNEMLİ GİRİŞİMİ OLAN YEŞİL MUTABAKAT, BİRLİĞİN EKONOMİK VE SİYASİ İLİŞKİDE OLDUĞU TÜM AKTÖRLERİ ETKİLEYECEK. 2050 YILINA KADAR NET SERA GAZI EMİSYONLARININ SIFIRLANMASI BAŞTA OLMAK ÜZERE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ KAYNAK ETKİSİNİN AZALTIKILMASI GİBİ KONULARDA BÜYÜK DEĞİŞİMLER GETİRECEK YOL HARİTASI, TÜRKİYE AÇISINDAN DA BELİRLEYİCİ OLACAK. BU NEDENLE TÜRK SANAYİSİNDE ÇEVRECİ DÖNÜŞÜM İÇİN GERİ SAYIMIN BİR AN ÖNCE BAŞLATILMASI GEREKİYOR.

KADRIYE N. TUNÇSİPER
ORHAN ORHUN ÜNAL

54 / Z RAPORU

KA-PAK

Aralık 2019'da Avrupa Komisyonu öncülüğünde, bugüne kadar iklim değişikliği ile mücadele konusundaki en iddialı girişim olan Avrupa Yeşil Mutabakatı kabul edildi. Polonya dışında 27 üye tarafından desteklenen yol haritası, 2050'ye dek Avrupa çapında sera gazı emisyonlarının ortadan kaldırılması ve küresel ısınmayı sanayi öncesi ortalamasının sadece 1,5-2 derece üzerinde sabit tutmayı amaçlıyor. Bu nedenle sera gazı emisyonlarını 2030'a kadar yüzde 55 düşürülmesi, planın ilk aşaması olacak. Bununla beraber düzenleme geri dönüşümü artırarak atıkların azaltılmasını sağlayan dögüsel bir ekonomiye geçilmesi, ulaşımın elektrik ile sağlanması, tarım ve orman alanlarının elden geçirilmesi gibi diğer bazı iddialı hedeflere de sahip.

OYUNUN KURALLARI SİL BAŞTAN

Avrupa Birliği, Yeşil Mutabakat'ın sadece kağıt üzerinde kalmaması için şimdiden çalışmalara başladı. Bu nedenle yakın gelecekte Avrupa'da oyunun kuralları tamamen değişecek. Bu kapsamda 50'den fazla yasa, iklim hedefleri ile uyumlu hale getirilmesi için gözden geçirilecek. Geçen süre zarfında da Avrupa Komisyonu 18 yeni mevzuatı devreye soktu.

Yeşil Mutabakat'ın en önemli yeniliği ise kuşkusuz Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen tarafından 'aya ayak basma anı' olarak nitelendirilen sınırdaki karbon vergisi düzenlemesi olacak. Karbon kaçaklarını önlemek için hayata geçirilecek düzenleme AB ile ilişkili tüm tarafları etkileyecek.

Bu yıl içerisinde yasa tasarısının hazırlanacağı mekanizma, karbon yoğunluğu yüksek sektörler başta olmak üzere ithalat izni için karbon salım verilerinin raporlanmasını gündeme getiriyor. Düzenlemenin en önemli ayağını ise, seçilmiş sektörlerde ürünlerin ithalat fiyatının,

karbon içeriğine göre belirlenmesi oluşturuyor. Örneğin bir ürün birlik içerisinde sıfır karbon ile üretiliyorsa, üçüncü bir ülkenin üretimde kullandığı karbon miktarı çok yüksekse, aradaki farkın vergi olarak ödenmesi gerekiyor.

Tasarıya göre en fazla karbon ayak izi olan sektörler, AB sınırını geçmek için dijital sertifika sahibi olmak zorunda olacak ve bu sertifikalar, ürünlerin üretim süreçlerinde salınan emisyonları gösterecek. Kısacası dış ticarete mevcut kurallar, karbon emisyonları ile yeniden şekillenecek.

TÜRKİYE NASIL ETKİLENECEK?

Yeşil Mutabakat Türkiye'yi doğrudan etkileyecek düzenlemelerden olacak. Bu nedenle Türkiye için potansiyel riskin yanı sıra fırsatlar da barındıran bu sürece uyum sağlamak konusunda çalışmaların vakit kaybetmeksizin başlatılması gerekiyor.

Avrupa Birliği ile ticaret bağları çok güçlü olan Türkiye'de birçok sektör, sınırdaki karbon düzenlemesine uymak zorunda olacak. Bu nedenle ihracatımızda önemli bir yer işgal eden otomotiv, demir-çelik, seramik, cam ve makine sanayinde üretim maliyetleri yeni düzenlemeden doğrudan etkileenecek.

40-80

DOLAR

TON BAŞINA
KARBON VERGİSİ
İÇİN DÜŞÜNÜLEN
FİYAT

1

TRİLYON EURO

AB'NİN 2030'A
KADAR YEŞİL
MUTABAKAT İÇİN
SAĞLAYACAĞI
KAYNAK

TÜSİAD tarafından geçtiğimiz yıl sonunda yayınlanan 'Ekonomik Göstergeler Merceğinden Yeni İklim Rejimi Raporu'na göre de sınırdaki karbon düzenlemeleri Türkiye'nin ihracatını doğrudan etkileyecek. Buna göre karbon fiyatını iki farklı senaryoda ele alan araştırmaya göre, Yeşil Mutabakata uyum konusunda alınacak tedbirler ile gayri safi yurtiçi hasılanın sırasıyla yüzde 5,7 ve yüzde 6,6 daha yüksek; sera gazı emisyonunun ise sırasıyla yüzde 16,5 ve yüzde 15 daha düşük olacağını ortaya koydu.

POTANSİYELİMİZİ İYİ DEĞERLENDİRMEMİZ GEREKİYOR

Avrupa Birliği'nin düşük karbon hedefi ile sınırdaki karbon düzenlemesi, Türkiye açısından riskleri yanı sıra fırsatları da beraberinde getiriyor. TÜİK tarafından 2019 sera gazı envanteri sonuçları uyarınca Türkiye'nin toplam sera gazı emisyonları bir önceki yıla göre yüzde 3,1 düşüşle 506,1 milyon ton olarak gerçekleşti. Bu sonuçlarla Çin ve Hindistan gibi dünya karbon salınımında önde gelen ülkeler karşısında bir adım önde olan Türkiye'nin eli, en büyük ticari ortaklarından biri olan Avrupa Birliği'nin mevzuatına uyum konusunda oldukça güçlü. Bununla beraber uygulamada mevcut durumun yeniden ele alınması gerekiyor.

Birçok uzmana ve sektör temsilcisine göre Yeşil Mutabakat'a uyum konusunda Türkiye'nin vakit kaybetmeksizin hem kamu hem de özel sektör nezdinde harekete geçmesi gerekiyor. Bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un vurguladığı gibi İklim Kanunu önemli bir dönemi de başlatacak ve sanayi ve enerji işletmeleri başta olmak üzere karbon ayak izini azaltmak için tesislerin yeniden düzenlenmesi gerekecek.

Yeşil Mutabakat'a uyum konusunda sadece kamunun değil, özel sektörün de bir dönüşüm içerisin-

de olması gerekiyor. Uluslararası Sürdürülebilirlik Uyg-Ar (IRCOS) Müdürü ve İstinye Üniversitesi İİS-BF Öğretim Üyesi Dr. Pınar Gökçin Özuyar'a göre Türkiye şüphesiz, sadece dış ticaret anlamında değil ama ekonomik, çevresel ve sosyal bütünlük içinde iklim değişikliğini önleme ve uyum için politika, strateji ve uygulamalarını çalışmaya devam etmek durumunda. Bu alanda birçok sektör temsilcisine göre çalışmalar şu anda başladı ve Türkiye'nin bu konudaki avantajlarını fırsata çevirmek mümkün. Her sektörün farklı yapısı gereğince sektörün önde gelenlerinin sadece ekonomik anlamda değil, gelecek nesillere sürdürülebilir bir çevre ve güçlü bir yerli sanayi bırakmak için de yeşil dönüşümde elini taşın altına koyması gerekiyor.

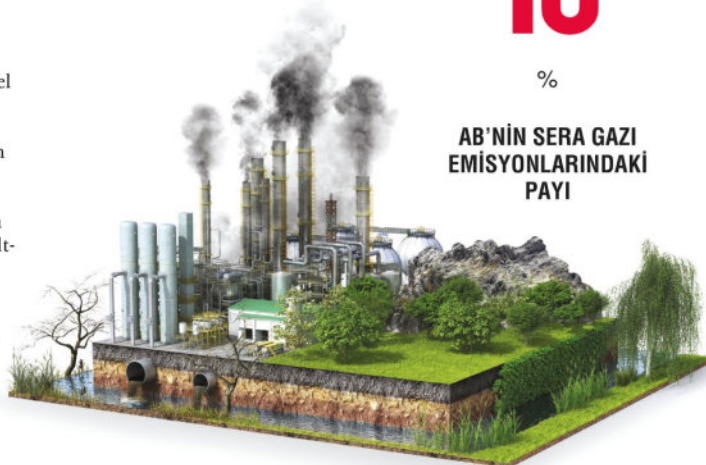
2023

SINIRDA KARBON DÜZENLEMESİNİN BAŞLAYACAĞI TARİH

10

%

AB'İN SERA GAZI EMİSYONLARINDAKİ PAYI

56 / Z RAPORU

KAPAK
GÖRÜŞ

ŞEKİB AVDAĞ

İSTANBUL TİCARET ODASI
(İTO) BAŞKANIYEŞİL DÖNÜŞÜM
REKABETÇİLİĞİ
ARTIRACAK

Avrupa Birliği, 'Yeşil dönüşümün dışında kalırsanız, ürettiğiniz mal ve hizmetlerin karbon ayak izlerini küçültmezseniz, AB'ye mal satmakta giderek zorlanacaksınız' diyor. Hepimiz gelişmeleri dikkatle takip ediyoruz: Sadece AB'nin değil ABD, Japonya ve Çin'in de 'sıfır karbon' üzerine ticaret programları yürüyor. Hepsi de şimdiye ve geleceğe yatırım yapıyor. Bu yüzden bizler yeşil dönüşümü ek maliyet gibi değil, rekabetçilik kaybını önleyecek bir sermaye olarak görmeliyiz. Paramızı çöpe atmıyoruz, çöpleşmeyi durduracak bir teknolojiyi hayata geçiriyoruz. Daha da önemlisi yeşil dönüşüme yatırım artık küresel bir zorunluluk. Üstelik yeşil mutabakata ve dijital dönüşüme yapacağınız yatırımın getireceği fırsat ve 'rekabetçilik kazancı' çok daha büyük olacak.

Kanaatime göre "karbonsuzlaşmayı" ülkemiz ve firmalarımız için bir fırsata çevirmemiz çok mümkün... Türk firma-

ların bu alanda yapacakları yatırımlar için AB fonlarını kullanma imkânları da bulunuyor. Bu fırsatı değerlendirmeliyiz. En önemlisi şudur ki, yeşil mutabakata uyan firmalar, mal satmak için yeni pazarlara ulaşma ya da pazarını genişletme imkânına sahip olacak. Avrupa'da bir alıcı 'karbon ayak izi' konusunda bir taahhütte bulunduyorsa, artık bu firmaya ürününüzü satmanız tek başına fiyata bağlı değil.

Sonuç itibarıyla özellikle "sınırdan karbon vergisine" yönelik olarak Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyum sürecinde, ülkemizin hızlı adımlar atması büyük önem taşıyor. AB ile ikili anlaşmalardan kaynaklanan haklarımızı korumak için devletimizin çalışmaları sürüyor. Biz de iş dünyası olarak, bu çalışmalara tam destek vermeye devam edeceğiz, firmalarımızın yeşil dönüşümü hızla ve kolaylıkla gerçekleştirmesi için elimizden gelen katkıyı yapacağız.

41.3

%

AB'NİN TÜRKİYE
İHRACATINDAKİ
PAYI (2020)

1.8

MİLYAR EURO

TÜRKİYE'NİN
KARBON
DÜZENLEMESİNDE
KARŞILAŞACAĞI
YILLIK MALİYET

58 / Z RAPORU

**KAPAK
GÖRÜŞ****ABDURRAHMAN KAAAN**

MÜSİAD GENEL BAŞKANI

**KARBON MALİYETİMİZ
1,8 MİLYAR EUROYA
KADAR ÇIKABİLİR**

Küresel ölçekte oldukça büyük bir ekonomik dönüşüm programı olan AB Yeşil Mutabakatı, bilhassa da Covid-19 ortamında, hem ticaretin hem de yatırımın başka bir yöne evrilmesi noktasında önemli bir potansiyel taşımaktadır. Zira söz konusu mutabakat kapsamında küresel sistemde “döngüsel bir ekonomi” tahayyül edilmesi, mevcut sanayi ve üretim stratejisinin köklü bir değişim geçirmesini zorunlu kalmaktadır. Bu bağlamda mutabakatın etkilerinin sadece AB ile sınırlı kalmayacağı ve özellikle ticari alanda AB'nin sınırlarının çok ötesinde etkiler doğuracağı öngörüsünden hareketle; konuya oldukça kapsamlı politikalar geliştirmemiz gerektiğine inanıyoruz.

YOL HARİTASI HAZIR

Bilindiği gibi AB Yeşil Mutabakatının küresel ticarete köklü bir dönüşüm getireceği öngörüsüyle hareket eden ülkemiz, başta Ticaret Bakanlığı olmak üzere, birçok kurum ve kuruluş bünyesinde çalışmalar başlatmıştır. Ekonomi yönetiminin koordinasyonu ve iş dünyasının aktif katılımlarıyla yürütülen eylem planı kapsamında, en başta düşük karbonlu üretimi teşvik edecek yol haritaları hazırlanması olmak üzere birçok politika belirlenmiş durumda. Bu kapsamda hareket eden birçok sanayicimiz de geleceğin küresel ticaret sistemine hazırlanmak için faaliyetlerini sürdürmektedir. Birçok sanayicimizin; üretimlerinden kaynaklanan emisyonları asgari düzeye indirmek, daha fazla yenilenebilir enerji ürünü kullanmak ve kaynak verimliliklerinin artırılması için yoğun bir çaba sarf

ettiğini ifade edebiliriz.

**YENİLENEBİLİR ENERJİ
GÜNDEMİMİZDE OLACAK**

AB Yeşil Mutabakatı kapsamında ön plana çıkan değişimler içerisinde, özellikle de ihracatçılarımız nezdinde, en fazla dikkat çeken “Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması” gelmektedir. AB'nin 2050 yılına kadar sağlamayı hedeflediği bu dönüşüm, bölge sanayisinin üretim maliyetlerini ciddi olarak artıracaktır.

Bu nedenle de AB'deki üretimin emisyon azaltım hedefi AB'den az olan ülkelere kayması ihtimaller arasındadır. Her ne kadar AB mevcut rekabetçiliğini korumak adına bu ihtimali ortadan kaldırmak üzerine birçok politika geliştirme gayreti içerisinde olsa da, bu durum bilhassa hâlihazırda AB değer zincirlerine entegre durumda olan firmalarımız için önemli bir fırsat alanı oluşturmaktadır. Bu noktada biz ülkemizin öncelikle AB pazarı ve sonrasında diğer pazarlar için sürdürülebilirlik koşullarına uyum sağlayarak rekabet üstünlüğü sağlayabileceğine inanıyoruz. Yine AB Yeşil Mutabakatı sonrasında yenilenebilir enerji meselesinin çok daha fazla gündemimizde yer alacağını ve ülkemizin zengin yenilenebilir enerji kaynaklarıyla stratejik bir fırsat alanı elde edebileceğini söyleyebiliriz. Fakat bunun için, söz konusu sektörlerde hedeflenen dönüşümü sağlayacak faaliyetler kapsamında, ekonomi yönetimi tarafından ciddi bir teşvik ve finansman olanaklarının sunulmasını da elzem olarak görüyoruz.

143

MİLYAR DOLAR

**TÜRKİYE AB
TİCARET HACMI
(2020)****69**

MİLYAR DOLAR

**TÜRKİYE'NİN
AB'YE İHRACATI
(2020)**

60 / Z RAPORU

**KAPAK
GÖRÜŞ****ERDAL BAHÇIVAN****İSTANBUL SANAYİ ODASI (İSO)
YÖNETİM KURULU BAŞKANI****BEŞ TEMATİK ALANDA
HAZIRLIĞIMIZ VAR**

Sürdürülebilirlik çalışmalarımızı yürütmek üzere organizasyon yapımızda da bir değişikliğe gittik ve ISO Sürdürülebilirlik ve Koordinasyon Şubesini hayata geçirdik.

Bu vizyon doğrultusunda sürdürülebilirlik çalışmalarımızı beş tematik alanda yürütüyoruz. İlk tematik alanımız olan İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Sanayi alanında; iklim değişikliğinin sektörel etkilerine ve hem bu etkileri azaltmaya hem de etkilere uyum sağlamaya yönelik çalışmalara odaklanacağız. Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerjiye geçiş ile küresel sera gazlarını yüzde 55 oranında düşürürken, kalan yüzde 45'i de döngüsel ekonomi ile azaltabiliriz. İşte bu sebeple ikinci tematik alanımızı "döngüsel ekonomi" olarak belirledik.

Sürdürülebilir büyümeyi sağlamak için hızlı dönüşüm dalgasının yakalanması, işin geleceğini şekillendirmek için proaktif bir yaklaşım benimsenmesi ve şirketlerin çalışanların gelir güvenliği ve refah ihtiyaçlarını karşılaması büyük önem taşıyor. Bu sebeple "işin geleceği" üçüncü tematik alanımızı oluşturuyor.

Dördüncü tematik alanımız ise güvenli çalışma ortamı. Son tematik alanımızı ise sürdürülebilir finans olarak belirledik. Bu alandaki çalışmalarımızla sürdürülebilir finans olgusunu yaygınlaştırmayı, bu konuda mevcut imkanlar ile ISO üyelerini buluşturmayı ve ihtiyaç duyulan sürdürülebilir finansal kaynağın oluşturulmasında özel sektö-

rü harekete geçirmeyi hedefliyoruz. Tematik alanlarımız çerçevesinde sektörlerimizin sürdürülebilirlik önceliklerinin ortaya çıkarılması ve performans kriterlerinin belirlenmesi, sektörel bazlı risk ve fırsatlar için yol gösterici rehberler hazırlıyoruz. Meslek komitelerimizle birlikte oluşturduğumuz bu rehberlerle firmalarımızın öz değerlendirme yapabilecekleri araçlar oluşturacağız.

Zaman kaybına tahammülümüz yok. Bütün bu çalışmalara bu kadar önem vermemizin en önemli nedeni, bu süreçteki zaman kaybına artık Türk sanayisinin tahammülünün olmamasıdır. Çünkü yaşanacak olan tüm gecikmelerin, ekonomimizin ve sanayimizin rekabet gücüne olumsuz yansıtacağını ve böylece sanayicinin hem finansman kaynaklarına ulaşmasını güçleştireceğini ve hem de ciddi pazar kayıplarına yol açabileceğini düşünüyoruz.

İşte bu riskleri göz önünde bulundurarak ve bir an önce aksiyon almamız gerektiği düşüncesiyle "ISO Sürdürülebilirlik Platformu"nu kurduk ve platform ilk toplantısını gerçekleştirerek çalışmalarına başladı. ISO Sürdürülebilirlik Platformu ile tüm bu faaliyetlerimizde stratejik yönlendirmeyi yapacağız. Bir nevi think-tank görevi görecektir bu platform sayesinde sürdürülebilirlik alanında kayda değer çalışmalar yürüten sanayicilerimizin, akademisyenlerin, kamu, özel sektör ve STK temsilcilerinin katılımıyla önemli bir sinerji yaratmayı hedefliyoruz.

**SÜRDÜRÜLEBİLİR
BÜYÜMEYİ
SAĞLAMAK İÇİN
HIZLI DÖNÜŞÜM
DALGASININ
YAKALANMASI,
İŞİN GELECEĞİNİ
ŞEKİLLENDİRMEK
İÇİN PROAKTİF
BİR YAKLAŞIM
BENİMSENMESİ
VE ŞİRKETLERİN
ÇALIŞANLARIN GELİR
GÜVENLİĞİ VE REFAH
İHTİYAÇLARINI
KARŞILAMASI BÜYÜK
ÖNEM TAŞIYOR.
BU SEBEPLE "İŞİN
GELECEĞİ" ÜÇÜNCÜ
TEMATİK ALANIMIZI
OLUŞTURUYOR**

CAN DİNÇERTÜRKBEŞD (TÜRKİYE BEYAZ EŞYA
SANAYİCİLERİ DERNEĞİ) BAŞKANI**SANAYİDE YEŞİL
DÖNÜŞÜMÜ
GERÇEKLEŞTİRMELİYİZ**

Toplam ihracatının yaklaşık yüzde 75'ini Avrupa Birliği'ni gerçekleştiren beyaz eşya sektörü olarak, AB pazarlarında rekabetçiliğimizi etkileme potansiyeli olan bu önemli konuda gelişmelerin yakından izlenmesini ve bazı aksiyonların alınmasını gerekli görüyoruz.

Türkiye beyaz eşya sektörü olarak AB'nin çevre regülasyonlarına gerek ürün gerekse üretim seviyesinde uyumlu olarak faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Örneğin sektörümüzde televizyon, buzdolabı, çamaşır makineleri ve bulaşık makinelerinde yeni enerji etiketi geçişi 1 Mart 2021 tarihinden itibaren AB'de gerçekleşmiş olup, ülkemizde de eş zamanlı olarak uygulamaya girmiştir.

**SEKTÖRÜMÜZÜN
ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR**

Sınırdaki Karbon Düzenleme konusunda geçtiğimiz sene yürütülmüş olan danışma süreçlerinde TÜRKBEŞD görüşlerini Avrupa Komisyonu'na aktardık. Burada Türkiye ve AB arasında ortak bir diyalog mekanizmasının işletilmesi gerektiğine inanıyoruz. Konunun Gümrük Birliği modernizasyon süreci göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi kritik önemde.

Yakın zamanda TÜRKBEŞD olarak "Geleceği Bugün Şekillendirmek" adıyla bir sektör raporu yayımladık. Sektör raporunda Avrupa Yeşil Muta-

bakata ilişkin özel bir bölüm ayırdık. Üye şirketlerimiz tedarikçilerini de bu konuda bilgilendiriyor ve hedefler anlamında yönlendiriyor.

AB'nin yeni dögüsel ekonomi aksiyon planı çerçevesinde ürünlerin dögüsel ekonomi kriterlerine göre tasarlanması, dayanıklılık, geri dönüştürülmüş malzeme ve ambalaj kullanım oranı, ürünlerde karbon ayak izinin düşürülmesi gibi kriterleri ön plana çıkaracak kuralların sunulması planlanıyor.

**SINIRDA KARBON DÜZENLEME KONUSUNDA GEÇTİĞİMİZ
SENE YÜRÜTÜLMÜŞ OLAN DANIŞMA SÜREÇLERİNDE
TÜRKBEŞD GÖRÜŞLERİNİ AVRUPA KOMİSYONU'NA AKTARDIK.
BURADA TÜRKİYE VE AB ARASINDA ORTAK BİR DİYALOG
MEKANİZMASININ İŞLETİLMESİ GEREKTİĞİNE İNANIYORUZ**

13

%

**TÜRKİYE'DE SANAYİ
SEKTÖRÜ KAYNAKLI
EMİSYON ORANI**

62 / Z RAPORU

**KAPAK
GÖRÜŞ****ŞAHİN BALCIOĞLU**BLC GROUP YÖNETİM
KURULU BAŞKANI**YEŞİL MUTABAKAT TÜRK
TEKSTİL SEKTÖRÜNÜ
POZİTİF ETKİLEYECEK**

Türk tekstil sektörü hem yasal mevzuatlar hem de müşterilerin beklentisiyle bugüne kadar çevreye ve doğaya duyarlı şekilde üretim yapıyor. Bu da ekstra bir çok maliyete katlanıyor olmak demek. Daha önceleri başka ülkelerde bu şartları sağlamayan ve buna göre daha düşük maliyetlerle iş yapan firmalar artık rakip olarak değerlendirilmeyecek.

Yenilenebilir enerji yatırımlarımızın başlangıcı eskiye dayanıyor. Şu anda da kapasitemizi artırıyoruz bu alanda. Firmalarımızın enerji tüketimi ve

karbon salınım analizlerini yaptırdık. İyi bir noktadayız fakat en yükseğe ulaşana kadar bu yola devam edeceğiz. Makinelerimizi sürekli yenileyerek su ve kimyasal sarfiyatımızı azaltıyoruz.

Üretim ekibimizle yeni üretim süreçleri deneyerek bu süreçlerde yüzde 40'a yakın enerji, su ve kimyasal tasarrufu sağladık. Bacamızdan çıkan atıl kalan ısıyı tekrar enerjiye dönüştüren bir sistemimiz var. Bacalarımızda yine karbon tutucu sistemlerimiz uzun süredir çalışıyor. Ayrıca en önem verdiğimiz ya-

tırımlarımızdan birisi de atık suyumuzun yüzde 75'ini atmayıp geri kullandığımız sistemimiz. Bu sayede eskiden artarak deşarj ettiğimiz suyu artık 3-4 kez daha kullanılabilir hale geldik. Katı atık yönetimine de çok dikkat ediyoruz. Tüm atıklarımızın geri dönüştürülebilir hale getirilmesini sağladık büyük oranda. Ayrıca tekstil sektöründeki atık kumaşları da geri dönüştürüp tekrar ürün haline getiriyoruz. Denizlerden toplanan pet şişe ve balık ağlarından geri dönüşümle üretilen ipliklerden koleksiyonlar hazırlıyoruz.

ONUR ÜNLÜ

ESCON ENERJİ GENEL MÜDÜRÜ

Enerji verimliliği adına ülkemizde kısa bir süre içerisinde iki önemli adım atıldı. İlk olarak geçen Mart ayında Enerji Performans Sözleşmesi (EPS) uygulanacak ilk kamu binası için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sözleşme imzalandı. Biz de ESCON Enerji olarak, o projenin teknik danışmanlığını üstlenen konsorsiyumun lider firmasıyız. 15 Nisan'da yayımlanan Kamuda Enerji Performans Sözleşmelerine İlişkin Tebliği ile de artık kamu kurum ve kuruluşlarının enerji verimliliği yatırımlarının bütçesi enerji hizmet şirketleri (ESCO) tarafından karşıla-

**ENERJİ PERFORMANS
SÖZLEŞMELERİ
ÖZEL SEKTÖRDEKİ
FARKINDALIĞI ARTIRACAK**

nacak. Bu sayede kurumun yatırım bütçesinden herhangi bir ödenek ayrılmayacak, sağlanacak tasarruflardan pay ödeyecek. Bu yönetmelik her ne kadar kamuya yönelik olsa da özel sektördeki farkındalığı artırması yönünden de son derece önemli. Çünkü kamuda olduğu gibi özel sektörde de bir kuruluş yatırım yapmadan işletmeleri verimli hale getirmek mümkün.

EPS'nin en büyük avantajlarından biri de tasarruf garantisi. Bu sözleşme kapsamında firmalara, anahtar teslim proje tasarımı ve uygulaması yapılıyor, performans ve enerji tasarrufu garantisi sunuluyor. Yani işletme sadece gelecekte yapacağı tasarruftan vermeyi taahhüt ettiği pay ile fabrikasını enerji verimliliği yüksek bir hale getirebiliyor.

DR. PINAR GÖKÇİN ÖZUYARULUSLARARASI SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
UYG-AR (IRCOS) MÜDÜRÜ
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ İİSBF
ÖĞRETİM ÜYESİ**SEKTÖRLER İÇİN
EYLEM ZAMANI**

Türkiye sadece ekonomik değil, çevresel ve sosyal unsurları da dikkate alarak iklim değişikliğini önleme ve aynı zamanda iklim değişikliğine uyum konusunda atılacak adımlar için kendi kararlarını da almaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın liderliğinde yürütülen İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS)'yi de dikkate alarak Türkiye'nin bu konudaki politika ve uygulamalarının oluşmasında destek olmakta.

Şüphesiz, bu kararların uygunluğu farklı platformlarda tartışmaya açılabilir ama içinde bulunulan dönemde kaçınılmaz olan özellikle ithalat ve ihracat ile doğrudan ilgili sektörler için başka ülkelerin konu hakkında tuttuğu yollardır.

İklim değişikliği ile ilgili en hızlı harekete geçen ülke topluluklarından biri AB'dir. Sıklıkça duymaya başladığımız ve kısaca Yeşil Mutabakat (EU Green Deal) diye ifade edilen, 2019 yılı sonu kararı AB'nin 2050'ye kadar net sera gazı emisyonlarının sıfırlandığı, ekonomik büyümenin kaynak kullanımından ayrıştırıldığı (decoupling) ve kimsenin ve hiçbir bölgenin geride bırakılmaması temel hedeflerini içeren stratejisidir.

Bu stratejinin pratik ifadesi kısaca AB'nin iklim değişikliği konusundaki bu taahhütlerini yerine getirirken aslında kendine ekonomik olarak yeni

bir pazar yaratması ve bunu yaparken de özellikle ihracat ve ithalatta kendi sektörlerini korumak için sınırda gümrük vergisi gibi kimi uygulamaları ortaya koymaya başlayacak olmasıdır. Şüphesiz, AB ile beraber ABD, Çin ve diğer sayılan ülkelerin tutumlarına da şimdiden bakmak gerekir. Peki ne yapmalı?

Bu noktada, iklim değişikliği ve Türkiye ekseninde, sektörler kendileri için bu politikaların ve ilgili eylem planlarının ne olduğunu çalışma konusunda bir yol haritasını çizmeye hızla başlamalıdır. Sonuç olarak, kaçınılmaz bir şekilde, sadece AB değil, küresel olarak yaşanacak bu yeni düzende Türkiye sektörleri başta olmak üzere ve diğer iç paydaşları aracılığıyla sürdürülebilir kalkınmasını en akılcı şekilde yapmalıdır.

35-40

%

**TÜRKİYE'DE ELEKTRİK
ÜRETİMİNDE
KÖMÜRÜN PAYI****72**

%

**TÜRKİYE'DE ENERJİ
SEKTÖRÜ KAYNAKLI
EMİSYON ORANI****20**

%

**TÜRKİYE'NİN 2030'A
DEK SERA GAZI
EMİSYONLARINI
AZALTMA HEDEFİ**

64 / Z RAPORU

KAPAK GÖRÜŞ

ORHAN TURAN

TÜRK GİRİŞİM VE İŞ DÜNYASI
KONFEDERASYONU (TÜRKONFED)
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

YEŞİL DÖNÜŞÜM TÜRKİYE İÇİN FIRSAT

Sınırdaki Karbon Düzenlemesi'nin AB'nin iklim değişikliği ile mücadele konusunda temel araçlarından biri olan Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) uluslararası alana genişletilmesi şeklinde olma ihtimalinin yüksek olduğu değerlendiriliyor. Başta çimento, çelik, cam ve alüminyum gibi enerji yoğun sektörlerde etkili olması bekleniyor. Bu düzenleme ile ağırlıklı olarak karbon yoğun sektörlerde faaliyet gösteren ihracatçılar, maliyet kanalı ile etkilenebilir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Türkiye ekonomisine etkisinin, Sınırdaki Karbon Düzenlemesi'nin yanı sıra döngüsel ekonomi kanalı ile de gerçekleşeceği öngörülüyor. Mutabakat kapsamında sunulan Döngüsel Ekonomi Eylem Planı'nın bir parçası olan sürdürülebilir ürün politikası ile özellikle tekstil, inşaat, plastik ve elektronik gibi kaynak yoğun sektörlerde üretilen tüm ürünlerin döngüsel tasarımının önemi vurgulanıyor.

Sanayimizin yeşil ekonomik dönüşümünde genel olarak farkındalık oluşturma aşamasındayız. Karbon nötr olma hedefi, yenilenebilir enerji yatırımları, atık yönetimi, döngüsel üretim gibi konular sanayicilerimizin öncelikli gündem maddeleri haline gelmeye başladı. İhracatımızın sektöre ugramaması ve rekabetçilikte geri kalmamak için iş dünyasının yeşil dönüşümün gereklilikleri için ihtiyaç duyduğu yatırımı finanse etmesi gerekiyor.

Karbon girdisinin önemli bir kalem olduğu lojistik sektörünün coğrafi yakınlığı ile tedarik zincirindeki etkisini artıracak kaldıraç, yeşil dönüşüm olacaktır. Çünkü Almanya'nın doğusu ile Çin'in batısı arasında kalan bölgede Türkiye ile üretimde ve tedarik zincirinde rekabet edecek bir başka ülke yok. Doğru adımlar atılırsa ülkemizin, şirketlerimizin ve tedarik zincirinin en önemli parçası olan KOBİ'lerimizin önünün açık olduğunu düşünüyoruz.

**İHRACATIMIZIN
SEKTEYE
UĞRAMAMASI VE
REKABETÇİLİKTE
GERİ KALMAMAK
İÇİN İŞ
DÜNYASININ
YEŞİL
DÖNÜŞÜMÜN
GEREKİLİKLERİ
İÇİN İHTİYAÇ
DUYDUĞU
YATIRIMI
FİNANSE ETMESİ
GEREKİYOR**

HÜSEYİN ÖZGÜR ÜNSAL

ULUSLARARASI YATIRIMCILAR
DERNEĞİ (YASED) YATIRIMLAR VE
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR DİREKTÖRÜ

EMİSYON TİCARETİ SİSTEMİ'NE ADAPTE OLMALIYIZ

Sürdürülebilir büyüme, adil rekabet koşulları ve döngüsel ekonomi prensipleri odağında şekillendirilen Yeşil Mutabakat'ın hem Gümrük Birliği'nin mevcut durumu hem de modernizasyonu müzakereleri ile üyelik adaylık pozisyonu nedeniyle ülkemizi de ilgilendiren yönleri var. Şu an en öncelikli gündem maddelerinden biri 2023'te uygulanmaya başlanması beklenen Sınırda Karbon Düzenlemesi (SKD). SKD, esasen Avrupa Yeşil Mutabakatının gerektirdiği dönüşüm ve ilave sera gazı azaltım hedeflerinin Avrupa sanayisi üzerinde yaratacağı maliyet karşısında Avrupa'nın rekabetçiliğinin korunabilmesi ve üretimin, emisyon azaltım hedefi AB'den az olan ülkelere kaymasının (karbon kaçağının) önlenmesi için önerilen bir uygulama.

SKD kapsamında benimsenecek uygulama ile Türkiye'den Avrupa ülkelere giden ihraç ürünlerinin kota ve/veya vergilendirmeye tabi tutulması söz konusu. Bu duruma karşı ülkemizin Paris Antlaşması ile çerçevesi belirlenen ve şu ana dek ilk ve en büyük ölçekli uygulayıcısının Avrupa Birliği olduğu Emisyon Ticareti Sistemi'ne adapte olması ve yurt içinde karbon vergilendirmesini hayata geçirmesi gerekebilir. Türkiye'nin ihracatında İngiltere'nin birlikten ayrılması ile birlikte bir düşüş yaşanmış olmasına karşın AB'nin payı yüzde 40'a yakın ve ilk edinilen bilgilere göre SKD mekanizmasından etkilenebilecek olan ürünlerin Türkiye'den AB'ye olan

ihracatı içerisindeki payı ilk planda yüzde 4,5 düzeyinde görünmekle beraber orta ve uzun vadede yüzde 30'a kadar yükselmesi söz konusu. Tabii; net rakamlar yayımlanacak olan ilgili kararın ekinde yer alacak olan GTİP kodu bazlı ürün listesinden ve ileride alınacak kararlarla tespit edilebilecektir. Ülkemize gelen yatırımlarda Gümrük Birliği Antlaşması sayesinde Avrupa pazarına gümrük ihracat imkânı ile sanayi yatırımları açısından bir cazibe merkezi durumundadır. Ancak, SKD ile getirilecek uygulamalara adaptasyon, Türkiye'nin Avrupa'ya ihracat açısından cazibesinin devam etmesini etkileyecek derecede hayati önem taşımaktadır.

66 / Z RAPORU

KAPAK GÖRÜŞÜ

BURAK SERTBAŞ

EGE HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATÇILARI BİRLİĞİ BAŞKANI

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE İNOVASYON TÜM PROJELERİMİZİN MERKEZİNDE

“Hazır Giyim Sektöründe Sürdürülebilir Rekabetin Geliştirilmesi URGE Projesi” kapsamında 12 firmaya “Çevresel Sürdürülebilirlik Danışmanlığı” olanağı sunduk. Sürdürülebilirlik önümüzdeki dönemde tüm müşterilerin ve markaların öncelikli gündem maddesi olacak. Hazır Giyim Sektöründe Sürdürülebilir Rekabetin Geliştirilmesi Projesi Çevresel Sürdürülebilirlik Danışmanlığı faaliyeti ile firmalarımızın bu konuda teknik açıdan daha yeterli olmalarını ve Avrupa Yeşil Mutabakatı başta olmak üzere önümüzdeki dönemde sektörün dinamiklerini etkileyecek çerçeve koşullara hazırlıklı olmalarını sağlamayı amaçlıyoruz.

Projemizin bu modülünün bir çıktısı olarak Ege Bölgesinde hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren firmalarımızın çevre ve sürdürülebilirlik ile ilgili ihtiyaçlarına yanıt vermek üzere Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği bünyesinde bir çevre mühendisi istihdam edeceğiz. Bu sayede sahada firmalarımıza daha etkili hizmet sunmayı hedefliyoruz.

Ege İhracatçı Birlikleri olarak son 3 yıldır tüm projelerimizin ana ekseninde sürdürülebilirlik ve inovasyon var. Çevreye duyarlı üretmek ve ihracat yapmak için EİB bünyesindeki 4 ihracatçı birliğimiz Sürdürülebilirlik başlıklı yeni URGE Projelerini başlatıyorlar. Ege Bölgesi’ndeki firmalarımızın sürdürülebilirlik karneleri çıkarılacak. Bu süreçte lider oldu-

ğumuz için ayrıca gurur duyuyoruz. Sürdürülebilirlik ile ilgili projelerimiz bundan sonraki dönemde de devam edecek.

URGE Projemiz kapsamında bundan sonraki çalışmamız enerji verimliliği eksenli olacak Projeye başlarken firmalarımızda sürdürülebilirlik ile ilgili farkındalık ile proje sonrasındaki farkındalık arasındaki büyük fark ne denli doğru bir adım attığımızı ortaya koydu. Projede yer alan 12 firmamızın 2020 yılı faaliyetleri kaynaklı sera gazı emisyonu toplamı 1585 tCO2 ediyor. 2020 yılı karbon nötr olmak için dikilmesi gereken ağaç sayısı 3859 adet. Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği olarak bu sayının üzerinde ağaç dikimi için firmalarımıza öncü olacağız. Hedefimiz Birlik ve üyelerimizin katılımıyla 5 bin ağaç dikmek.”

HAZIR GIYİM SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR REKABETİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK DANIŞMANLIĞI FAALİYETİ İLE FİRMALARIMIZIN BU KONUDA TEKNİK AÇIDAN DAHA YETERLİ OLMALARINI VE AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI BAŞTA OLMAK ÜZERE ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDE SEKTÖRÜN DİNAMİKLERİNİ ETKİLEYECEK ÇERÇEVE KOŞULLARA HAZIRLIKLILIK OLMALARINI SAĞLAMAYI AMAÇLIYORUZ

